

**ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3**

ปณิตา เกษศิลา

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2552**

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เสนอโดย นางสาวปณิดา เกษศิลา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 25 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ สุขเคหา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุดา เพชรใส)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ ศุภนาม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร. วสัน ปูนผล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุดา เพชรใส ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถัญญลักษณ์ คุภานาม
ชื่อนักศึกษา	ปณิตา เกษศิल्प
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 2) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตาม อายุ สถานภาพในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 340 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 68 คน ครูผู้สอน จำนวน 272 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.870 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษามีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน มีปัจจัยด้านทรัพยากรที่อยู่ในระดับมากที่สุด เพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร สำหรับปัจจัยที่อยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านหน่วยงาน บังคับบัญชาและปัจจัยด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่าเมื่อจำแนกตามอายุ สถานภาพในการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่วนวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการทดสอบรายคู่พบว่า ในภาพรวม

วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล
การจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์
เขต 3 วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุดา เพชรใส
ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ สุภนาม กรรมการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไข
ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์ในการ
ทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ สุขเคหา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
และ ดร. วสันต์ ปูนผล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ รัตนจันทร์
และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาจนจบหลักสูตร

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแม่ ดร. เนติ เฉลยวาเรศ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า
ดร. ทรงศรี ตุ่นทอง และ ดร. สมิง กุลธิ์ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้
ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอบคุณบิดา มารดา
ทุกคนในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจโดยตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันเกิด
จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นความกตัญญูกตเวทิตา แก่คุณบิดา มารดา และขอโน้ม
แทนคุณบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปณิดา เกษศิลา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	12
สภาพทั่วไปของเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	12
การบริหารและจัดการในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	13
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3.....	14
แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.....	15
แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.....	15
สภาพปัญหาการจัดการศึกษาในปัจจุบัน.....	16
วัตถุประสงค์และนโยบายการจัดการศึกษา.....	18
มาตรการการจัดการศึกษา.....	18
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	20
ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา.....	20
สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา.....	21
ระบบการศึกษา.....	22
แนวการจัดการศึกษา.....	23
การบริหารและการจัดการศึกษา.....	25
มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา.....	29

บทที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย.....	30
ความหมายของปัจจัย.....	33
ปัจจัยภายในสถานศึกษา.....	35
ปัจจัยด้านผู้บริหาร.....	35
ปัจจัยด้านครูผู้สอน.....	37
ปัจจัยด้านผู้เรียน.....	43
ปัจจัยด้านทรัพยากร.....	45
ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา.....	48
ปัจจัยด้านหน่วยงานบังคับบัญชา.....	48
ปัจจัยด้านผู้ปกครอง.....	51
ปัจจัยด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง.....	54
ประสิทธิผลการจัดการศึกษา.....	56
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษา.....	57
ความหมายของประสิทธิผลการจัดการศึกษา.....	58
การประเมินประสิทธิผลการจัดการศึกษา.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
งานวิจัยในประเทศ.....	64
งานวิจัยต่างประเทศ.....	67
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	72
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์และการแปรความหมายของข้อมูล.....	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	102
สมมติฐานของการวิจัย.....	102
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	102
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	103
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผล.....	106
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือ.....	129
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ.....	131
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการวิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	137
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	71
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ.....	81
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านผู้บริหารที่มีผลต่อ ประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	82
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านครูที่มีผลต่อประสิทธิผลการ จัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3.....	83
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านผู้เรียนที่มีผลต่อประสิทธิผล การจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	84
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีผลต่อ ประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	85
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านหน่วยงานบังคับบัญชาที่มี ผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	86
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านผู้ปกครองที่มีผลต่อ ประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	87
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยด้านองค์กรที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อ ประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.....	88
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัด การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 สรุปในภาพรวม.....	89

ตาราง 11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามอายุ.....	90
ตาราง 12	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้บริหาร จำแนกตามอายุของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	92
ตาราง 13	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านครูผู้สอน จำแนกตามอายุของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	92
ตาราง 14	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทรัพยากร จำแนกตามอายุ.....	93
ตาราง 15	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ.....	93
ตาราง 16	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามอายุ.....	94
ตาราง 17	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน.....	94
ตาราง 18	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	95
ตาราง 19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	97
ตาราง 20	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	98

	หน้า
ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	99
ตาราง 22 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	99
ตาราง 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้ปกครอง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	100
ตาราง 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี